

TUNUS CUMHURİYETİ

ÜLKERAPORU

2016

TEMEL BİLGİLER

Ülke Adı: Tunus Cumhuriyeti

Yüzölçümü: 163 610 km²

Yönetim Biçimi: Cumhuriyet

Cumhurbaşkanı: Beji Caid ESSEBSI (31 Aralık 2014'den beri)

Başbakan: Habib ESSID (6 Şubat 2015'den beri)

Bağımsızlık Tarihi: 20 Mart 1956 tarihinde Fransa'dan bağımsızlık kazanmıştır.

Başkent: Tunus

Başlıca Şehirler: Sousse, Bizerte, Sfaks

Din: Müslüman % 99.1

Dil: Arapça (resmi dil), Fransızca (ticaret dili)

DEMOGRAFİK VERİLER

Nüfus: 11 milyon

Nüfus Artış Oranı: % 0.9

Nüfus Yapısı

0-14 yaş	% 23.2
15-64 yaş	% 69.3
65 yaş ve üstü	% 7.5

DİPLOMATİK TEMSİLCİLER

T.C. Tunus Büyükelçisi: Ömer GÜCÜK

Tunus Ankara Büyükelçisi: Mohammed Saleh TEKAYA

Tunus İstanbul Başkonsolosu: Neyla Chala CHEBAANE

Tunus İstanbul Fahri Konsolosu: Mustafa GÖKSU

Tunus Adana Fahri Konsolosu: Nuri SABUNCU

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER

Para Birimi: Tunus Dinarı (TND)

GSYİH: 48.6 milyar dolar

Reel Ekonomik Büyüme: % 2.7

Enflasyon Oranı: % 4.7

Kişi Başına Düşen Milli Gelir: 4 420 dolar

İşgücü: 3.9 milyon

İşsizlik Oranı: % 15.4

İhracat: 14.7 milyar dolar

İthalat: 19.4 milyar dolar

GENEL EKONOMİK DURUM

Tunus ekonomisi tarım, madencilik, turizm ve tekstil gibi çeşitli sektörlerle dayanan gelişmekte olan bir ekonomidir. Ülkenin genç nüfusa istihdam yaratmakta yetersiz kalması nedeniyle işsizlik Tunus'un en önemli sorunlarının başında gelmektedir. Bu çerçevede, hükümetin öncelikli ekonomi politikaları istihdam yaratmak, işsizliği önlemek, ihracatı geliştirmek, yabancı yatırımları artırmak, enflasyonu kontrol altında tutmak ve ekonomide genel verimliliği artırmaktır.

Tunus Ekonomisindeki Başlıca Sektörler

Tarım ve Gıda: Tarım sektörü Tunus'un en önemli sektörlerinden biri olup ülke GSYİH'sına % 9 katkı sağlamaktadır. Toplam tarım ve gıda ürünleri ihracatı yaklaşık 1 milyar dolardır. Ülkenin başlıca tarım ürünleri zeytin, domates, narenciye, şeker kamışı, hurma ve bademdir. Tunus dünyadaki en önemli zeytinyağı üreticisi ve ihracatçısı ülkelerin başında gelmektedir.

Balıkçılık: 1350 km'lik sahil şeridine sahip olan Tunus'ta balıkçılık sektörünün önemi büyüktür. Ülkede çok sayıda balık üretim çiftliği bulunmaktadır. Özellikle ton balığı üretimi yaygındır. Dondurulmuş balık ürünleri büyük ölçüde ihraç edilmektedir.

Madencilik: Dünya fosfat üretiminde ilk sıralarda yer alan Tunus'ta yıllık ortalama 10 milyon ton fosfat çıkarılmaktadır. Çıkarılan fosfatın büyük bölümü ihracata yönelik gübre ve kimyasal madde üretiminde kullanılmaktadır. Ülkede aynı zamanda yıllık ortalama 4.2 milyon ton petrol üretilmekte olup söz konusu üretim Tunus'un petrol ihtiyacının ancak yarısını karşılamaktadır.

Sanayi: Ülkenin en önemli sanayi faaliyetleri tekstil, deri, makina parçaları imalatı, petrol üretimi ve başta fosfat olmak üzere madenciliktir. Tunus sanayileşme politikasında önceliği tarım ürünlerinin işlenmesine vermiştir. Buradaki hedef, ülkenin gıda ürünlerini ithal etmek yerine kendine yeterli hale gelemsini sağlamaktır.

Tekstil: Tekstil ve konfeksiyon sanayinin gelişmesinde büyük önem taşımaktadır. Tekstil sektörü, ülke ihracatının % 26.4'ünü oluşturmaktadır. Toplam tekstil ihracatının % 92'si hazır giyimdir. Hükümet, dokuma ve örme alt sektörlerindeki yatırımları arttırarak katma değeri arttırmayı amaçlamaktadır.

Müteahhitlik: Tunus'ta 2.000 adet kayıtlı müteahhitlik ve inşaat şirketi bulunmakta ve 15.000 adete yakın taşeron kayıt dışı faaliyet göstermektedir. Sektörde yaklaşık olarak 300.000 kişi istihdam edilmektedir. TAV Holding tarafından üstlenilen Enfidha Uluslararası Havalimanı, Rades-La Goulette Köprüsü, Tunis Spor Şehri, derin su limanı ülkedeki büyük yatırım projeleridir.

Turizm: Tunus her yıl 5-6 milyon civarında yabancı ziyaretçi ağırlamaktadır. Ülkeyi ziyaret eden turistlerin büyük bölümü Fransa, Almanya, İngiltere ve İtalya'dan gelmektedir. Çöl, çevre, kültür, kongre ve golf turizmini geliştirmek için çalışmalar yapılmaktadır.

GSYİH'İN SEKTÖREL DAĞILIMI (2015)	
TARIM	% 9.9
SANAYİ	% 29
HİZMETLER	% 61.1

İŞGÜCÜNÜN SEKTÖREL DAĞILIMI (2014)	
TARIM	% 14.3
SANAYİ	% 33.2
HİZMETLER	% 51.7

FIRSATLAR VE ZORLUKLAR

Fırsatlar

- Ülkelerimiz arasında bulunan Serbest Ticaret, Çifte Vergilendirilmenin Önlenmesi, Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Vize Muafiyeti Anlaşmaları ticareti kolaylaştırıcı unsurlardır.
- Gelişmiş insan gücü ve Avrupa pazarına yakınlığı ile potansiyel arz eden bir ülkedir.
- İhracat geliri ve tarımsal faaliyetlerden elde edilen karlardan 10 yıl vergi muafiyeti bulunmaktadır. 11. yıldan başlamak üzere % 10 kurumlar vergisi indirimi uygulanmaktadır.
- İhracata yönelik işletmelerin ithal ettiği yatırım, hammadde ve ara malı ithalatı vergiden muaftır.

Zorluklar

- Resmi dili Fransızca olup işadamları arasında İngilizce fazla yaygın değildir.
- Özellikle müteahhitlik projeleri kapsamında gerekli olan makina, ekipman ve malzemelerin kati ve geçici ithalatlarında gümrük işlemlerinin tamamlanmasının uzun sürmektedir.
- Türk işçiler için oturma ve çalışma izinlerinin alınmasındaki prosedürler firmalar için zaman kaybı yaratmaktadır.

TUNUS DIŞ TİCARETİ

BAŞLICA İHRACAT YAPTIĞI ÜLKELER (2014)

FRANSA	% 29.7
İTALYA	% 17.1
ALMANYA	% 11.5
LİBYA	% 5.4

Başlıca İhraç Ürünleri

- Tekstil ürünleri
- Yarı mamül mallar
- Tarım ürünleri
- Elektrik aksamaları
- Fosfat ve kimyasallar
- Hidrokarbonlar

BAŞLICA İTHALAT YAPTIĞI ÜLKELER (2014)

FRANSA	% 19.9
İTALYA	% 19.5
ALMANYA	% 7.6
ÇİN	% 5.5
İSPANYA	% 5.4
TÜRKİYE	% 4.1

Başlıca İthal Ürünleri

- Tekstil ürünleri
- Makinalar ve ekipmanları
- Kimyasallar
- Hidrokarbonlar
- Gıda ürünleri

TUNUS VE TÜRKİYE ARASINDAKİ İLİŞKİLER

Türkiye ve Tunus Arasındaki Başlıca Anlaşmalar

- Turizm İşbirliği Anlaşması
- Sivil Havacılık Anlaşması
- Bilimsel ve Teknik İşbirliği Anlaşması
- Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması
- Deniz Taşımacılığı Anlaşması
- Dostluk ve İşbirliği Anlaşması
- Gümrük İşbirliği Anlaşması
- Kültür Anlaşması
- Madencilik ve Jeoloji Alanlarında İşbirliği Anlaşması
- Sağlık ve Tıp Alanında İşbirliğine Dair Anlaşma
- Sanayi İşbirliği Anlaşması
- Serbest Ticaret Anlaşması
- Tarım Alanında İşbirliği Anlaşması
- Ticaret, Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşması
- Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşması
- Vize Muafiyeti Anlaşması
- Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması

TÜRKİYE-TUNUS ARASI İHRACAT-İTHALAT GENEL VERİLER (\$)

	İHRACAT	İTHALAT	DENGE	HACİM
2013	892.157.014	289.267.995	289.267.995,00	1.181.425.009,00
2014	915.041.333	196.697.088	718.344.245,00	1.111.738.421,00
2015	819.060.555	144.077.031	674.983.524,00	963.137.586,00
2016	910.613.275	214.382.825	696.230.450,00	214.382.825,00

SAKARYA -TUNUS ARASI DİŞ TİCARET (\$)

	İHRACAT	İTHALAT	DENGE	HACİM
2013	2.120.537,00	164.427,00	1.956.110,00	2.284.964,00
2014	4.583.706,00	273.647,00	4.310.059,00	4.857.353,00
2015	5.425.572,00	155.049,00	5.270.523,00	5.580.621,00
2016	4.666.552,00	40.133,00	4.626.419,00	4.706.685,00

Kaynak: TÜİK

TÜRKİYE’NİN TUNUS’A İHRAÇ ETTİĞİ BAŞLICA ÜRÜNLER (2015)	
ÜRÜNLER	İHRAÇ EDİLEN MİKTAR (000 \$)
Mineral yakıtlar, yağlar	86.242
Pamuk, pamuk ipliği	80.219
Motorlu kara taşıtları	77.508
Demir –çelik	62.856
Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar	61.380
Plastik, plastikten mamüller	46.486
Elektrikli makina ve cihazlar	39.647

TÜRKİYE’NİN TUNUS’DAN İTHAL ETTİĞİ BAŞLICA ÜRÜNLER (2015)	
ÜRÜNLER	İTHAL EDİLEN MİKTAR (000 \$)
İnorganik Kimyasallar	27.464
Gübreler	21.404
Elektrikli ve elektronik ekipmanlar	20.709
Örülmemiş giyim eşyası	9.852
Hayvansal ve bitkisel katı ve sıvı yağlar	8.283
Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar	7.665
Pamuk, pamuk ipliği	6.156

TÜRKİYE’DE FAALİYET GÖSTEREN TUNUS SERMAYELİ FİRMALAR

31 Aralık 2015 tarihi itibarıyla Türkiye’de 90 adet Tunus sermayeli firma faaliyet göstermekte

NOTLAR

* THY'nin Tunus'un başkenti Tunus'a günde 2 sefer direkt uçuşu bulunmaktadır.

KAYNAKÇA

- Cental Intelligence Agency, World Factbook (<https://www.cia.gov/>)
- World Bank (Dünya Bankası) (<http://www.worldbank.org/>)
- International Trade Centre (<http://www.trademap.org/>)
- Market Acces Map (<http://www.macmap.org/>)
- T.C. Dışışleri Bakanlığı (<http://www.mfa.gov.tr/>)
- T.C. Ekonomi Bakanlığı (<http://www.ekonomi.gov.tr/>)
- Türkiye İstatistik Kurumu (<http://www.tuik.gov.tr/>)